

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

V é g z é s

Az ügy száma: Knk.VII.37.520/2017/2.

A tanács tagjai: Dr. Tóth Kincső tanácselnök
Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet előadó bíró
Dr. Kalas Tibor bíró

A kérelmező: ...
(cím)

A kérelmező képviselője: Dr. Viszlói Tamás ügyvéd
(cím)

Az kérelmezett: Nemzeti Választási Bizottság (1054 Budapest, Alkotmány u. 3.)

Az ügy tárgya: népszavazási ügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: kérelmező

A felülvizgálni kért jogerős határozat: Nemzeti Választási Bizottság 64/2017. számú határozata

Rendelkező rész

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 64/2017. számú határozatát helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezőt, hogy fizessen meg az Államnak – külön felhívásra – 10.000 (tízezer) forint eljárási illetéket.

E végzés ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) ... magánszemély (a továbbiakban: szervező) által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés ügyében 64/2017. számú határozatával döntött. Az NVB az „Egyetért-e Ön azzal, hogy a magyar Országgyűlés alkosson törvényt, amely kötelezően előírja, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatalból vizsgálja meg, hogy annak, aki 1987. március 15. napja és 2017. március 15. napja között a magyar Kormány tagja, államtitkár, országgyűlési képviselő, polgármester vagy ezek hivatali ideje alatt házastársa, szülője, testvére vagy gyermeke volt, vagyongyarapodásával vagy az életvitelére fordított kiadásokkal arányban volt-e az adómentes, a bevallott és a bevallási

Knk.VII.37.520/2017/2.

kötelezettség alá nem eső, de megszerzett jövedelmének együttes összege?” kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ív hitelesítését jelzett számú határozatával megtagadta.

- [2] Az NVB a népszavazási kérdést az Alaptörvény módosításával kapcsolatos tiltott tárgykörbe ütközés szempontjából vizsgálva megállapította, hogy a népszavazási kérdés az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdésébe ütközik, így az népszavazás tárgya nem lehet.
- [3] Az NVB határozatának indokolásában – az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdésére tekintettel – mindenek előtt az Alkotmánybíróság visszaható hatály tilalmával kapcsolatos, jelen ügyben relevánsnak vélt gyakorlatát tekintette át. Megállapította, hogy a vizsgált népszavazási kérdés egy jövőre nézve hatályba lépő törvényi rendelkezés megalkotására irányul, ugyanakkor – tartalmában – visszamenőleg állapít meg kötelezettséget. Az NVB szerint annak ellenére, hogy a kérdésben konkrétan nem szerepel kötelezettséget megállapító rendelkezés, tartalmában mégis felelősség megállapításának lehetőségét teremti meg. Álláspontja szerint a népszavazási kezdeményezés olyan – múltbéli – életviszonyok alapján kíván szankciót kilátásba helyezni a jövőre nézve, amely nincs tekintettel arra, hogy a múltban ezeket az életviszonyokat milyen szabályok rendezték.
- [4] Az NVB szerint ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében deklarált jogállamiság követelményével az a népszavazási kérdés, amely az érintettek számára olyan kötelezettség megállapítására irányul, amelynek egy korábbi időszakban keletkezett tisztség betöltésére tekintettel kötelesek eleget tenni és amelyről a tisztség elvállalásának időpontjában nem is tudhattak.
- [5] Az NVB megítélése szerint a vizsgált kérdés - egy eredményes népszavazás esetén, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság követelményével való ellentét miatt - az Alaptörvény módosítását vonná maga után, ugyanakkor az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés a) pontja alapján a népszavazási kérdés nem irányulhat az Alaptörvény módosítására és burkoltan sem foglalhat magába alkotmánymódosítást. A vizsgált kérdés tehát népszavazásra nem bocsátható.
- [6] Az NVB megállapította továbbá, hogy a népszavazási kérdés nem felel meg a népszavazási kezdeményezésről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 9. § (1) bekezdésében foglalt kérdés-egyértelműség követelményének, így az népszavazás tárgya ez okból sem lehet.
- [7] Az NVB a kérdés egyértelműségének vizsgálata során elsőként azt rögzítette, hogy a népszavazásra javasolt kérdés többszörösen összetett mondatot képez, amely az Alkotmánybíróság által kialakított és azóta következetesen alkalmazott joggyakorlat szerint az egyértelmű megválaszolhatóság sérelmének irányába ható körülmény. Az NVB szerint a választópolgárok számára nem világos, és ezáltal egy esetleges népszavazáson egyértelműen nem válaszolható meg egy olyan népszavazási kérdés, amely a magyar nyelv nyelvtani szabályainak nem megfelelő, továbbá a közérthetőséget ellehetetlenítő mondat szerkezettel rendelkezik. Mindezek alapján – az NVB szerint – a népszavazáshoz való jog jelen kérdésben tartott népszavazás esetén – tudatos döntés hiányában – csak formálisan érvényesülhet.
- [8] Az NVB hangsúlyozta, hogy jelen népszavazási kérdés vizsgálata során – mind fogalmi, mind tartalmi szempontból – egyértelműségi probléma merül fel a kérdésben meghatározott személyi kört tekintve. A kérdésben meghatározott személyi kör ugyanis magában foglalja a polgármestert is, amely tisztség azonban csak a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi

Knk.VII.37.520/2017/2.

LXV. törvény hatálybalépésétől kezdve létezik. A népszavazási kérdés alapján azonban az érintett személyi kör vagyona 1987. március 15-étől kezdődően vizsgálandó, ugyanakkor az 1990. évet megelőzően a polgármester tisztség fogalom nem értelmezhető.

- [9] Az NVB megítélése szerint az a tény, hogy a kérdés nem tesz különbséget a benne felsorolt, különböző hivatali tisztségeket betöltő személyek, illetve ezek hozzátartozói között, – a nyilvánvaló méltánytalanságon kívül – azt is eredményezné, hogy a választópolgároknak a népszavazás alkalmával olyan tág személyi kör vagyongyarapodásra irányuló vizsgálatának lefolytatásáról is döntenük kellene, amelyek mindegyikére az akaratuk nem is terjed ki, így ez a körülmény is a választópolgári egyértelműség hiányát okozza.
- [10] Az NVB szerint a választópolgári egyértelműség hiányát okozza továbbá az is, hogy a kérdésben foglalt tagmondatok nem egymásból következő, együttesen megválaszolható tartalommal bírnak, hanem azok külön-külön önálló egységet képeznek. A választópolgár így, amennyiben részt vesz a népszavazáson, nem tudja választói akaratát megfelelő módon kinyilvánítani.
- [11] Az NVB álláspontja szerint a kérdésből továbbá nem derül ki, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnak (a továbbiakban: NAV) mely időszakban keletkezett jövedelemre nézve kellene vagyongyarapodásra irányuló vizsgálatot indítania, így az eljárás olyan jövedelem vizsgálatát is magában foglalná, amely megszerzésének időpontjától számítva akár 30 év is eltelhetett. Az NVB szerint a kérdés lehetetlen célra irányul, hiszen e jövedelem vizsgálata a jelentős időmúlásra tekintettel nem, vagy csak aránytalan nehézséggel lenne megvalósítható. További problémát jelent NVB indokolása alapján az elhunyt személyek jövedelmének, illetve ennek keretében azok életvitelének vizsgálata, amely vonatkozásban jelen népszavazási kérdés szintén lehetetlen célra irányul.
- [12] Az NVB szerint az a tény, hogy a kérdésből nem derül ki egyértelműen, hogy a NAV vizsgálata milyen következményekkel járhatna az érintettekre nézve, ugyancsak felveti a választópolgári egyértelműség kérdését, tekintettel arra, hogy a választópolgárok a következmények előrelátásának hiányában nem képesek tudatosan és átgondoltan leadni a szavazatukat.
- [13] A fentiekben leírtak alapján az NVB megállapította, hogy a kezdeményezésben szereplő kérdésben azért sem lehet népszavazást tartani, mert a kérdés az Nsztv. 9. § (1) bekezdése szerinti, az egyértelműség népszavazási eljárásban alkalmazandó követelményének nem felel meg.
- [14] Mindezekre tekintettel az NVB a kérdés hitelesítését – az Nsztv. 11. § (1) bekezdésében foglalt jogkörében eljárva – megtagadta.
- [15] Az NVB határozatában végezetül kitért a népszavazási kezdeményezéssel kapcsolatos eljárásnak a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvével való összhangjának vizsgálatára.
- [16] Az NVB megállapította, hogy nem tekinthető jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásnak és nem egyeztethető össze a népszavazás alaptörvényi rendeltetésével az olyan kezdeményezői magatartás, amely során egyidejűleg azonos vagy egymással szorosan összefüggő témakörben több népszavazási kérdés kerül benyújtásra.

Knk.VII.37.520/2017/2.

- [17] Az NVB kiemelte, hogy az Nsztv. 8. § (1) bekezdésének célja nem az, hogy ugyanazon szervező ugyanazon tárgykörben több, különböző módon megfogalmazott népszavazási kérdést nyújtson be, hanem, hogy az ország sorsát érintő ügyekben egyidejűleg több, különböző szervező is lehetőséget kapjon a népszavazás kezdeményezésére úgy, hogy közülük az élvez elsőbbséget, aki elsőként gyűjti össze a kezdeményezéshez szükséges számú érvényes aláírást.
- [18] Fentiek alapján az NVB megállapította, hogy a szervező eljárása a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt, jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelveibe ütközik.

A felülvizsgálati kérelem

- [19] A kérelmező felülvizsgálati kérelmében az NVB határozatának megváltoztatását kérte annak érdekében, hogy a benyújtott kérdés hitelesítésre kerülhessen.
- [20] A kérelmező álláspontja szerint az NVB jogszabálysértően állapította meg, hogy a kérdésben nem tartható népszavazás. Érvelésében kifejtette, hogy az NVB álláspontjával ellentétben a népszavazásra feltenni szánt kérdés nem irányul visszaható hatályú jogalkotásra, így nem ütközik az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdése szerinti tiltott tárgyköre.
- [21] A kérelmező szerint a népszavazási kérdés nem irányul olyan jogalkotásra, amely akár anyagi jogi, akár eljárásjogi értelemben korábban nem létező kötelezettséget hozna létre, illetve korábban nem létező kötelezettség tartalmát módosítaná. Álláspontja szerint a kérdésben előirányzott jogalkotás az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) alapján jól meghatározható, ismert, létező, és évtizedes joggyakorlattal működő eljárás lefolytatására irányul, nem pedig egy új eljárás kialakítására. Hangsúlyozta, hogy a kérdés nem irányul az adóhatóság vizsgálatának alapját képező anyagi adójogi normák módosítására, a kérdésből új felelősségi szabály létrehozása sem következik. A kérelmező – az alkotmánybírósági gyakorlatra hivatkozva – kiemelte, hogy korábban is létező szabályok alkalmazásának előírása fogalmilag nem tekinthető visszamenőleges hatályú jogalkotásnak.
- [22] A kérelmező megítélése szerint a népszavazási kérdésben szereplő felsorolás nem érinti a kérdés egyértelműségét. Úgy véli, a népszavazási kérdésben megjelölt személyek felsorolása nem tekinthető alkérdések megfogalmazásának. Álláspontja szerint önmagában abból, hogy a meghozandó törvényben több jogalany szerepelne, nem következik, hogy a népszavazási kérdés több alkérdést tartalmazna. Érvelése szerint a magyar közjogi rendszer a közhivatalt viselők és közeli hozzátartozóik viszonyát számos ponton szabályozza, így különösen a vagyonynyilatkozat-tételi kötelezettség körében, ezért nem tekinthető nem összefüggő, ellentmondó felsorolásnak a népszavazásra feltenni kívánt kérdésben szereplő személyi kör azonosítása.
- [23] A kérelmező szerint a „homogén csoportképzés” sem az alkotmánybírósági, sem a kúriai joggyakorlatból nem következő követelmény a népszavazási kérdés megfogalmazásakor. A kérdésben megjelölt személyi kör azonban – érvelése szerint – számos jogszabály alapján egyébként is homogén csoportnak minősül.
- [24] A kérelmező a népszavazás kérdés időbeli hatályával összefüggésben hangsúlyozza, hogy a feltett kérdés nem arra utal, hogy a vagyonosodási vizsgálatot az általános szabályoktól eltérő módon, korábbi időszakra szükséges alkalmazni, hanem mindösszesen a személyi kört

Knk.VII.37.520/2017/2.

határozza meg, akikre az általánosan irányadó szabályok szerint az eljárás lefolytatandó. Kiemeli, hogy az 1987 és 2017 közötti időszak azonosítása az érintett személyekre vonatkozik, annak célja kizárólag az érintett személyi kör körülhatárolása, tehát a kérdés mind a személyi, mind az időbeli hatály tekintetében egyértelmű, és semmilyen módon nem tartalmaz utalást arra nézve, hogy az általános szabályoktól eltérő időbeli hatályt helyezne kilátásba.

- [25] A kérelmező kiemeli, hogy az elhunyt személyekkel szemben lefolytatandó vagyonosodási vizsgálat fogalmilag kizárt, így az NVB erre vonatkozó megjegyzései nem vetnek fel egyértelműségi aggályt.
- [26] A kérelmező szerint nem jelent egyértelműségi aggályt az sem, hogy a világosan körülírt vagyonosodási vizsgálat jogkövetkezményeit nem tartalmazza részletesen a népszavazásra feltenni szánt kérdés. Álláspontja szerint éppen az NVB által elvárt kiegészítés bonyolítaná feleslegesen a kérdést, alaptalanul keltve azt a látszatot a választópolgárban, hogy az eljárás következményei a vagyonosodási vizsgálat közismert következményeitől a népszavazás sikere esetén eltérhetnének.
- [27] A kérelmező kitért továbbá arra is, hogy eljárása a népszavazás alkotmányos rendeltetésével, így a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelveivel összhangban van. Álláspontja szerint az Nsztv. 8. § (1) bekezdése nem szól arról, hogy egy választópolgár nem adhat be több hasonló kérdést hitelesítés céljából. Úgy véli, hogy több hasonló, de tartalmilag mégis érdemben különböző kérdés hitelesítésre történő beadása azt szolgálja, hogy a kezdeményező politikai célja esetleg kisebb mértékben, megszorítóan értelmezve, de az alkotmányosság keretein belül mégis megvalósuljon.
- [28] Álláspontja szerint az NVB gyakorlata minősül nem jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásnak, azáltal, hogy számos esetben nem következetes módon hozza meg határozatait. Úgy véli, nem követhető módon minősít egyes, hasonló kezdeményezéseket egyszer rendeltetésszerűnek, máskor rendeltetésellenesnek, valamint a tartalmilag hasonló, de „több körben” beadott kérdések esetén csak fokozatosan adja elő alkotmányossági aggályait.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [29] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem megalapozott.
- [30] A Kúria – az NVB döntésében foglaltakkal részben egyetértve – megállapítja, hogy a népszavazásra szánt kérdés több szempontból sem felel meg az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében foglalt egyértelműség követelményének.
- [31] A Kúria mindenképp rögzíti, hogy az NVB döntésének indokolásából és a felülvizsgálati kérelemben foglaltakból következően a kérdést maga az NVB sem a kérelmező eredeti szándékának megfelelően értelmezte. Míg az NVB értelmezésében a kérdés az 1987. március 15. és a 2017. március 15. közötti időszakra vonatkozóan lefolytatandó eljárást helyez kilátásba, addig a kérelmező szerint a kérdésben megjelölt időintervallum kizárólag a személyi hatály kijelölésére szolgál.
- [32] A Kúria szerint az eltérő értelmezési lehetőségek a kérdés megfogalmazásából adódnak. A kérdés ugyan a kilátásba helyezett eljárással érintett személyi kör meghatározásával indul, azonban a kérdésben szereplő második „volt” szó, tehát, hogy „vagyongyarapodásával vagy

Knk.VII.37.520/2017/2.

az életvitelére fordított kiadásokkal arányban *volt-e* az adómentes, a bevallott és a bevallási kötelezettség alá nem eső, de megszerzett jövedelmének együttes összege”, alappal kelti azt a látszatot, mintha az eljárást a kérdésben megjelölt időintervallumra visszamenőleg is le kellene folytatni.

- [33] Ahogy azt a Kúria korábbi döntésében is hangsúlyozta (Knk.VII.37.411/2017/3.), a kérdés egyértelműségét bizonyosan aggályossá teheti az a körülmény, ha a kérdés éppen a feltevője részéről magyarázatra szorul. A Kúria megítélése szerint a fenti – az NVB és a kérelmező általi – a kérdés megfogalmazásából adódó eltérő értelmezés önmagában megalapozza a kérdés-egyértelműség sérelmét, mivel az a kérdés megtévesztő jellegét igazolja. A Kúria korábbi gyakorlatában a népszavazási kérdések megtévesztő jellegét illetően már kifejezésre juttatta (Knk.IV.37.457/2015/3., Knk.VII.37.997/2016/3.), hogy nem tekinthető legitimnek az a népszavazás, amelyen a választópolgár nem tudja pontosan, hogy miről szavaz (Knk.IV.37.458/2015/3., Kvk.37.300/2012/2., Knk.IV.37.356/2015/2.).
- [34] A kérdés nyilvánvaló félreérhetősége ellenére a Kúria a kérdést a visszaható hatály tilalmával összefüggésben a felülvizsgálati kérelemben meghatározott kérelmezői célkitűzést figyelembe véve értékelte. A kérelmező szándéka szerint lefolytatandó eljárás összhangban lehetne az Art. 109. § (1) bekezdésében foglaltakkal, így az eljárás annak vizsgálatára irányulna, hogy a vagyongyarapodással vagy az életvitelére fordított kiadásokkal arányban van-e az adómentes, a bevallott és a bevallási kötelezettség alá nem eső, de megszerzett jövedelem együttes összege a törvény által előírt vizsgálati időintervallumban. Ebben az esetben valóban nem merülne fel olyan új jogalkotás, amely visszaható hatállyal állapítana meg kötelezettséget. Ez az értelmezés tehát nem vetné fel a B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság követelményének a visszaható hatály tilalmára alapozott sérelmét.
- [35] A Kúria a kérdés egyértelműsége tekintetében – egyetértve az NVB-vel – aggályosnak tartotta azonban, hogy a kérdésben tág és funkcióját tekintve heterogén személyi kör került meghatározásra. A kérdésből nem következik, hogy a vagyonbevallásra kötelezett közhivatalalt viselő személyek közül miért a Kormány tagjai, az államtitkárok, az országgyűlési képviselők, a polgármesterek és mindezek hozzátartozóinak egy része került a korlátozás szempontjából kiemelésre. A különböző államhatalmi ágakhoz tartozó tisztségek és hozzátartozóik ad hoc kiemelése azt is eredményezheti, hogy a választópolgároknak számos olyan eltérő személyi kört érintő jogkorlátozásáról kellene dönteniük, amelyek mindegyikére akaratuk esetleg nem terjed ki. A Kúria megítélése szerint a NVB helyesen jutott arra a következtetésre, hogy mindez akadályozza a választói akarat megfelelő módon való kinyilvánítását.
- [36] A kérdésben szereplő rendkívül nagyszámú (akár százezres nagyságrendű) érintett személy megjelölése továbbá kétségesse teszi, hogy az eljárás lefolytatása egyáltalán teljesíthető-e, vagyis alappal vetődik fel, hogy a kérdés végső soron lehetetlen célra irányul, ily módon ez okból megtévesztő is. Ahogy azt a Kúria már korábban is rögzítette (Knk.VII.37.997/2016/4.), nem tekinthető úgy, hogy rendeltetésének megfelelően használják a népszavazás jogintézményét, ha a hitelesítésre bocsátott kérdés nyomán a népszavazás a szavazásra ösztönző szándék szerinti célt nem képes elérni, azaz a választópolgári véleménynyilvánításnak nincs, nem lehet valós eredménye.
- [37] A Kúria – az NVB döntésével egyetértve – az egyértelműség szempontjából aggályosnak tartja azt is, hogy a kérdésből nem derül ki, hogy a lefolytatandó eljárással mi a kérelmező valódi célja, az csak a vagyonosodási vizsgálat ismert jogkövetkezményeinek alkalmazására,

Knk.VII.37.520/2017/2.

vagy további, az adott tisztségekkel összefüggő jogkövetkezmény kilátásba helyezésére irányul. Ahogy arra az NVB is utalt, a választópolgárok a következmények előrelátásának hiányában nem képesek tudatosan és átgondoltan leadni szavazatukat.

- [38] A Kúria álláspontja szerint a népszavazási kérdés az egyértelműség népszavazási eljárásban alkalmazandó követelményének tehát több szempontból sem felel meg, így az NVB a kérdés hitelesítését az Nsztv. 9. § (1) bekezdésére hivatkozással jogszerűen tagadta meg.
- [39] A Kúria az NVB által felvetett jóhiszemű és rendeltetészerű joggyakorlás népszavazási eljárásban alkalmazandó követelményével kapcsolatban megjegyzi továbbá, hogy az olyan szervezői magatartás, amely az érdemben azonos tartalmú, ám szövegszerűen némiképp eltérő népszavazási kérdések hitelesítésére irányul, alappal vetheti fel ezen alapelv sérelmét. Az Nsztv. 8. § (1) bekezdése ugyan nem zárja ki, hogy ugyanazon szervező ugyanazon tárgykörben több, különböző módon megfogalmazott népszavazási kérdést nyújtson be, ugyanakkor e jogszabályhely tág értelmezése visszaélészerű joggyakorlatot sem eredményezhet. A népszavazási kérdések hitelesítésére vonatkozó eljárás célja ugyanis nem az, hogy a hitelesítésre feljogosított NVB, vagy a hitelesítést felülvizsgáló Kúria a szervező érdemben azonos tartalmú kérdései közül kiválassza a hitelesítésre alkalmasat. A szervező feladata és felelőssége, hogy egy adott népszavazási tárgykörben olyan kérdést fogalmazzon meg, amely a kérdéssel szemben támasztott alkotmányos és egyéb jogszabályi feltételek alapján a hitelesítést lehetővé teszi.
- [40] A 18/2008. (III. 12.) AB határozatban az Alkotmánybíróság kiemelte, hogy a jogalkotó nem határoz meg részletes kritériumokat a rendeltetésellenes joggyakorlás megállapításához, annak megítélését a jogalkalmazóra bízta. Az Alkotmánybíróság szerint azonban csak esetről-esetre, a konkrét ügy összes körülményeinek vizsgálata alapján állapíthatók meg azok a választópolgári magatartások, amelyek a rendeltetészerű joggyakorlás követelményével ellentétesek. A testület szerint a jogszabályok formális előírásainak megfelelő népszavazási kezdeményezés is jogellenessé válik akkor, ha a jogalkalmazó szerv a konkrét tényállás vizsgálatakor olyan körülményeket tár fel, amelyek azt bizonyítják, hogy a hitelesítési eljárás kezdeményezője nem a népszavazás alkotmányos rendeltetésének megfelelően élt jogával. Az Alkotmánybíróság e határozatában azt is megállapította, hogy közjogi értelemben nem tekinthető rendeltetészerű joggyakorlásnak az olyan kezdeményezői magatartás, amely ugyanabban a tárgykörben egymást rövid időszakon belül követő újabb és újabb népszavazásra bocsátandó kérdések hitelesítésére irányul.
- [41] Az Alkotmánybíróság ezen határozatát alapul véve elemezte a Kúria – egyebek közt a Kfv.IV.37.521/2013. számú végzésében – a rendeltetészerű joggyakorlás kérdéskörét, megerősítve, hogy a visszaélészerű magatartások fennállását esetről-esetre kell vizsgálni. A konkrét ügyekben látható példák közül az az általános következtetés vonható le, hogy kiemelten fontos e körben a népszavazás alkotmányos rendeltetésével meglévő összhang. Bizonyosan felveti a rendeltetésellenes joggyakorlást, ha a feltett kérdés komolytalan (a népszavazás intézményéhez méltatlan), továbbá, ha előre látható, hogy lehetetlen célra irányul (ez jelen ügyben is fennáll), valamint – ahogy arra a kérelmező is utalt – a népszavazás kezdeményezője egy már hitelesített kérdést visszavon, majd taktikai-politikai okból ismét előterjeszt.
- [42] A Kúria megvizsgálva a jelen népszavazási kezdeményezéssel összefüggő választópolgári magatartást megállapítja, hogy a kezdeményező egyidejűleg azonos témakörben öt (az NVB 63/2017., 64/2017., 65/2017., 66/2017., 69/2017. számú határozatával elbírált) népszavazási

Knk.VII.37.520/2017/2.

kérdést, illetve ezekkel szorosan összefüggő témában további két (az NVB 67/2017., és 68/2017. számú határozatával elbírált) népszavazási kérdést nyújtott be hitelesítés céljából. A Kúria észlelte továbbá, hogy a kezdeményező e témakörben korábban hat további (az NVB 16/2017., 17/2017., 18/2017. 19/2017., 20/2017., 21/2017. számú határozatával elbírált) népszavazási kérdés hitelesítését is kezdeményezte. E kezdeményezések azonos tárgykörben, érdemben azonos cél elérése irányultak. A Kúria szerint jelen ügyben alappal vetődhet fel a rendeltetészerű joggyakorlás követelményének sérelme.

- [43] A Kúria a fentiekben rögzített okokból megállapította, hogy a hitelesítés megtagadása az NVB részéről az Nsztv. 11. §-ára tekintettel jogszerű volt, amelynél fogva az Nsztv. 30. § (1) bekezdése alapján rendelkezett az NVB határozatának helybenhagyásáról.
- [44] A Kúria az alaptalan felülvizsgálati kérelmet előterjesztő kérelmezőt kötelezte az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 43. § (7) bekezdése szerinti illeték megfizetésére.
- [45] A Kúria e végzéséről az Nsztv. 30. § (4) bekezdése alapján a Magyar Közlönyben nyolc napon belül közleményt tesz közzé.
- [46] A Kúria végzése elleni további jogorvoslatot az Nsztv. 30. § (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2017. szeptember 12.

**Dr. Tóth Kincső s.k. tanácselnök, Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet s.k. előadó bíró,
Dr. Kalas Tibor s.k. bíró**

A kiadmány hitelélül:
tisztviselő